

ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา
ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

นายเชษฐ วีระฉายา

007195

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาควิชาบริหารการศึกษา

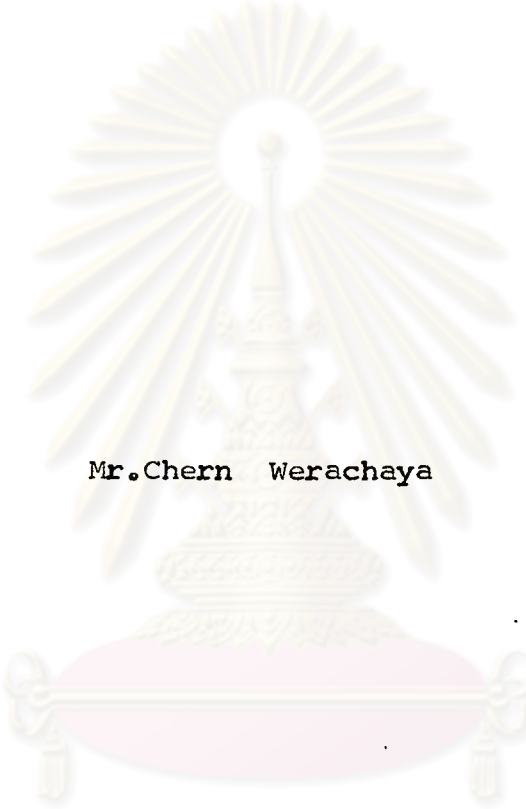
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-042-9

I15548802

FACTORS RELATED TO THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT
OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS' COMPETENCIES PROGRAM IN THE
NORTHERN TEACHERS COLLEGE GROUP

Mr.Chern Werachaya

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

~ 1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพ
ผู้บริหารการศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

โดย

นายเชษฐ วีระฉายา

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สุพรรณิษา มงคล
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. อมรชัย
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

อ. อุดมพร
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพร ทองอุไทย)

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพ
 ผู้บริหารการศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

ชื่อนิติกร นายเชษฐ วัระฉายา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหาตัวประกอบ (Factors) ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาตัวแปร (Variables) ที่ประกอบกันเป็นตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่กำดั่ง
 อบรมในโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ สุ่มตัวอย่าง
 จากประชากร ร้อยละ 50 ของแต่ละวิทยาลัย ด้วยวิธีสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic
 Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 485 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale)
 แบบ 5 ช่วง จำนวน 72 ข้อกระทง ซึ่งครอบคลุมหัตถการและแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม
 ในด้านหลักสูตร วิธีการให้การอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรม

วิทยากรหรืออาจารย์ผู้ให้การอบรม และการบริหารการฝึกอบรม เมื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ค่าความเชื่อมั่นได้ 0.914 ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 485 ฉบับ ได้รับคืนมา 459 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.64

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้นำเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อมติ และวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหาร การศึกษามีตัวประกอบสำคัญอะไรบ้าง โดยสกัดตัวประกอบด้วยวิธีตัวประกอบสำคัญ (Principal Factor Method) และหมุนแกนออร์โธกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ค้นพบตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ในกลุ่มวิทยาดัชศรภาคเหนือ 8 ตัวประกอบ ดังนี้

1. วิธีการให้การอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์เฉพาะเรื่องมาบรรยายเป็นครั้งคราว มีการฝึก แก้อไข ปรับปรุงสมรรถภาพทางการบริหาร เลือกสื่อการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา นำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอน เตรียมการสอนมาก่อนสอน มีกลวิธีเร้า กระตุ้นผู้เข้ารับการอบรม มีเอกสารประกอบคำบรรยาย อธิบายและยกตัวอย่างชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายขณะสอน ประเมินสมรรถภาพทางการบริหารควบคู่กับการสอน สอนให้คนพบวิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน สอนให้สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ และใช้การสอนหลาย ๆ วิธี

2. พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เข้ารับการอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เข้ารับการอบรม มีส่วนรวมในกิจกรรมของกลุ่ม ฟังและยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ยอมรับในวัตถุประสงค์ของการอบรม และแสดงความคิดเห็นของตนในชั่วโมงเรียน

3. การจัดหลักสูตรการอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เนื้อหาวิชาสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและยกระดับสภาพสังคมได้ รายการวิชามีคุณค่าต่อการปฏิบัติงาน เนื้อหาวิชาทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ เนื้อหาวิชามีลักษณะบูรณาการ วัตถุประสงค์ของรายวิชาชัดเจน เนื้อหาวิชามีความต่อเนื่องกัน หลักสูตรการอบรมทำให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารได้ หลักสูตรเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เนื้อหาวิชาเน้นเรื่องการบริหารงานมากกว่าเรื่องทั่วไป การอบรมให้แนวความคิดและวิธีปฏิบัติทางการบริหาร หลักสูตรมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ และจัดผู้สอนได้เหมาะสมกับวิชา

4. ลักษณะของอาจารย์ผู้ให้การอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ มีความรู้กว้างขวาง แม่นยำและทันสมัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ให้ความรู้ใคกว้างขวางกว่าที่มีในตำรา มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นนักวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นผู้บรรยายที่ดี และสามารถเสนอแนะการแก้ปัญหาทางการบริหารให้แก่ผู้อบรมได้

5. ภูมิหลังของผู้เข้ารับการอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการบริหารมาก่อน มีพื้นฐานความรู้ทางวิชาการดี มีเวลาเพียงพอในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีเงินเดือนและรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

6. การบริหารและบริการการอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ จัดห้องเรียนส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ มีตำราภาษาไทยใช้ในการอบรม มีความสะดวกในการใช้ห้องสมุด การประชาสัมพันธ์รวดเร็วและทั่วถึง การลงทะเบียนสะดวกและรวดเร็ว จัดผู้สอนได้เหมาะสมกับวิชา และให้เสรีภาพทางวิชาการแก่อาจารย์

7. การวัดผลและประเมินผลการอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ อาจารย์ผู้เทคนิคการออกข้อสอบ ข้อสอบเน้นเนื้อหาที่สำคัญและครอบคลุม ข้อสอบวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ของแต่ละวิชาและมีความยุติธรรมในการให้คะแนนและตัดเกรด

8. พฤติกรรมที่แสดงออกของอาจารย์ผู้สอนต่อผู้เข้ารับการอบรม ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือผู้เข้ารับการอบรม ทั้งนอกและในห้องเรียน รู้จักและเข้าใจผู้เข้ารับการอบรม รับฟังความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม และสามารถเสนอแนะการแก้ปัญหาทางบริหารแก่ผู้เข้ารับการอบรมได้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Factors Related to the Efficiency of the Development
 of Educational Administrators' Competencies Program
 in The Northern Teachers College Group.

Name Mr. Chern Werachaya

Thesis Advisor Asst. Prof. Noppongs Bunyajitradulaya

Department Educational Administration

Academic Year 1981

ABSTRACT

The Purposes of the Study

1. To study the factors related to the efficiency of the development of the Educational Administrators' Competencies Program in the Northern Teachers College Group.

2. To study the variables included in the factors related to the development of the Educational Administrators' Competencies Program in the Northern Teachers College Group.

Methods and Procedures

The sample used in the study included 485 teachers and educational personnel while they were taking courses in the In-service Teacher Education Project in the Northern Teachers College Group.

The sample included 50 percent of the population of each college selected by the systematic random sampling.

The instrument used in this study was a questionnaire, with a five rating scale for each of 72 items covering the principles and concepts of the curriculum, the method of teaching, the evaluating of the program, the lecturers or resource persons and the administration of the program.

The reliability of the questionnaire after pre-test was 0.914. For this study, 485 questionnaires were sent out and 459; 94.64 percent were returned.

The Analysis of the Data

The data were computed by SPSS. (Statistical Package for the Social Sciences) Arithmetic means and standard deviations for each item were calculated. Factor analysis was used to analyze the factors and variables by principal factor method and varimax rotation.

Findings

1. The In-service Training Procedures consisted of the following variables: The selecting of experienced guest lecturers, the improvement of administration competency, the selecting of educational media appropriate to the purpose and subject-matter, using result of evaluation to improve instruction, the preparation

before teaching, techniques used in motivation, sheets and lecture notes, clear explanation, appropriate wording in lecture, evaluation of administration competency while undergoing in-service training, introduce the method of self instruction, the exchange of experiences among the teachers and educational personnel, the ability to analyze and solve problems and using a variety of methods of teaching.

2. The overt behavior of teachers and educational personnel consisted of the following variables: the relationship among the teachers and educational personnel, participation in group activities, the acceptance of others opinions and the purposes of the program and the expression of ideas in class.

3. The curriculum of the program consisted of the following variables: improving social mobility, appreciating the value of work performance, modernizing the curriculum, integrating the subject matter and continuity making the curriculum cumulatively progressive, stating clear purposes for each subject, promoting the ability to analyze and solve problems about administration, emphasizing practice rather than theory, stressing the subject-matter in area of the administration, developing the personality and selecting lecturers appropriate to the subject.

4. The characteristics of the lecturers consisted of the following variables: extensive knowledge, accurate and up-to date knowledge, creativity, self-confidence, leadership, good speaker, ability to analyze and to suggest solution to administrative problems.

5. The background of the teachers and educational personnel consisted of the following variables: past experiences in administration, background knowledge, time for self-study, sufficient salary and income.

6. The administration and service of the program consisted of the following variables: the classroom atmosphere, textbooks in Thai for the learners, the service of library, the ease and speed of registration, good public relations, appropriate lecturers for each course and academic freedom of lecturers.

7. The evaluation of the program consisted of the following variables: the techniques used in test making, the validity and reliability of the test and the fairness in scoring and grading.

8. The overt behavior of the lecturer consisted of the following variables: helping the participants in and out class, the familiarity between the lecturer and the in-service trainees, accepting their opinions and ability to suggest method of solving administrative problems.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่เต็มใจช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำและให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร ทองอุไทย ที่ได้ให้คำปรึกษาในด้านการค้นคว้า การวิเคราะห์ตัวประกอบแก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงวัน

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.กิเรก ศรีสุข อาจารย์ประจำศูนย์ให้คำปรึกษาการทำวิจัยของคณะครุศาสตร์ และ อาจารย์ ดร.โกวิท ประวาลพฤษษ์ ผู้อำนวยการกองการวิจัย กรมวิชาการ ที่ได้ให้คำปรึกษาค้นสถิติ

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์วิทยาลัยครูในกลุ่มภาคเหนือ รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่ให้ความร่วมมือในการตอบและรวบรวมแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ไกรวิจิตร์ ตันติเมธ และ อาจารย์รุจี ยุวดี แห่งศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ เพื่อนนิสิต และบุคคลอื่น ๆ ที่มีใจเกื้อหนุนนามในที่นี้ ที่ได้ช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

เชิญ วีระนญา

เมษายน 2525

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9
ลำดับขั้นของการเสนอข้อมูล	10
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การพัฒนาคคล	11
การฝึกอบรม	12
ความหมายของการฝึกอบรม	13
ความมุ่งหมายของการฝึกอบรม	14
ประเภทของการฝึกอบรม	15
วิธีการให้การฝึกอบรม	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

อุปกรณ์ที่ช่วยในการฝึกอบรม	21
การบริหารการฝึกอบรม	23
ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	26
วิทยากรหรืออาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม	28
หลักสูตรการฝึกอบรม	31
การประเมินผลการฝึกอบรม	32
หลักการของการฝึกอบรม	34
การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ	38
ประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
งานวิจัยภายในประเทศ	44
งานวิจัยต่างประเทศ	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การสร้างแบบสอบถาม	58
การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	59
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 65
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของบุคคล 65
	ผลการคำนวณดัชนีเลขคณิต 68
	ผลการวิเคราะห์หาค่าประกอบ 73
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ 119
	สรุปผลการวิจัย 119
	อภิปรายผลการวิจัย 124
	ข้อเสนอแนะ 132
บรรณานุกรม 135
ภาคผนวก 140
ประวัติการศึกษา 161

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละวิทยาลัย	57
2	จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืน	61
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
4	คามัชฌิม เลขคณิตและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร 72 ตัว..	68
5	เมตริกสัมพันธสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 72 ตัว	73
6	เมตริกน้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) ก่อนหมุนแกน ..	89
7	เมตริกน้ำหนักตัวประกอบ (Factor Loading) หลังหมุนแกน ตัวประกอบแบบออร์โธกอนอล วิธีแวนแมกซ์	97
8	การรวมกัน (communality) ค่าไอเกน (Eigenvalue) และค่าเปอร์เซ็นต์สะสมของตัวประกอบหลังหมุนแกน	105
9	ตัวประกอบ F.1 วิธีการให้การอบรม	110
10	ตัวประกอบ F.2 พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เข้ารับการอบรม	111
11	ตัวประกอบ F.3 การจัดหลักสูตรการอบรม	112
12	ตัวประกอบ F.4 ลักษณะของอาจารย์ผู้ให้การอบรม	114
13	ตัวประกอบ F.5 ภูมิหลังของผู้เข้ารับการอบรม	115
14	ตัวประกอบ F.6 การบริหารและบริการการอบรม	116
15	ตัวประกอบ F.7 การวัดผลและประเมินผลการอบรม	117
16	ตัวประกอบ F.8 พฤติกรรมที่แสดงออกของอาจารย์ต่อผู้เข้ารับ การอบรม	118